

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 233.
1939. október 13., péntek.

Redactor responsabil:
Z. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 107-1938, Trif. Arad.

Finn—szovjet tárgyalások Moszkvában és háborus előkészületek Finnországban

Jelentékeny angol és szovjet-csapatösszevonások a kaukázusi határon — A skandináv-államok és az U. S. A. diplomáciai tevékenysége a finn-orosz feszültség enyhítése érdekében

Ujabb olasz világbéke-tervet visz Bastianini londoni olasz nagykövet Angliába

Helsinki. A Finn Távirati Iroda jelenti, hogy Helsinki és Wiborg kiürítése továbbra is folyamatban van. A két város iskolái csütörtök reggel óta nem tartanak előadást és Helsinkiben az egyetem is zárva maradt. A kormány elrendelte, hogy az iskolákon kívül a helsinki-i operát is bezárják. A nagyobb városokban megkezdték a fedezékek ásását.

Mint már ismeretes PALAAKIVI stockholmi finn követ, a finn tárgyalóbizottság vezetője, a bizottság tagjaival szerdán délután érkezett meg Moszkvába, hogy tárgyaljon a Szovjet és Finnország politikai és gazdasági kérdéseiben. PALAAKIVIT a moszkvai pályaudvaron a külügyi népbiztos egyik helyettese, a külügyi népbiztoság ügyveinek intézője, a protokollfőnök, a moszkvai finn követ és a moszkvai finn követség tagjai fogadták. Ugy tudják, hogy a tárgyalások csak pénteken délután kezdődnek meg.

A Balti-államok szovjet-protektorátus alatt

Moszkva. Urhsys Itván külügyminiszter szerdán délután elutazott Moszkvából. Vele együtt ment a helyettes litván miniszterelnök és a litván hadsereg főparancsnoka is. A pályaudvaron magasrangú és előkelő szovjet főtisztviselők bucsúztatták a távozókat.

A litván országgyűlés, a sejm, szombaton ül össze és dönt a litván-orosz megegyezés becsikelyezéséről. A jövő hét elejére tervezik Vilna átvételét és a litván hadsereg bevonulását. A szovjet csapatoknak ezzel szemben négy litván városban lesznek helyőrségei.

Rigából érkezett jelentés szerint az eszt hadsereg főparancsnokát meghívták Moszkvába. Jól értesült eszt körökben úgy tudják, hogy a Szovjet kereken 25.000 főnyi hadsereget küld Esztorzágba ottani állomásozásra.

Finn és svéd intervenció Amerikában

Newyork. Az amerikai finn követ szerdán este látogatást tett a Fehér Házban, majd utána a külügyi hivatalban. Ezekről a tanácskozásokról hivatalos helyen nem nyilatkoztak, de az Egyesült Államok külügyi hivatalában gondosan tanul-

mánvozzák a finn-orosz feszültség ügyét. Svédországnak az Egyesült-Államokban akreditált követe szerdán este látogatást tett Roosevelt elnök-nél. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a svéd követ látogatása a finn helyzettel áll összefüggésben.

Háborus előkészületek

A dán sajtó híradása szerint Finnország egész sor katonai intézkedést fogantatott, hogy minden eshetőséggel szemben készen álljon. Az orosz határ mentén olyan ellenintézkedéseket hajtottak végre, amelyek tanktámadás hárlására szolgálnak. A National Tidende című lap jelentése szerint szerdán délután 21 szovjet repülőgép szállt el Finnország felett Borga és Lovise helységei között. A szerdai nap folyamán egyébként Helsinkiből 30 ezer polgári személyt távollítottak el. A lakosság nyugodtan viselkedik.

A DNB. közli, hogy csütörtöktől kezdve a Finnországban tartózkodó idegenek kötelesek igazolás végett jelentkezni és táviratküldés esetén a birtokukban lévő fűkos kulcsot beszolgáltatni. (Rador.)

Mit követel Moszkva Finnországtól?

Kopenhága. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: A Politiken című lap szerint a Szovjetunió kormánya a következő igényeket támasztja Finnországgal szemben:

1. Néhány kisebb sziget átadása
2. Katonai egyezmény anélkül, hogy a szovjet igényt tartana katonai helyőrségekre finn területen.
3. Új kereskedelmi és politikai összeköttetések a két ország között.
4. Az összes németek kiköltötése Finnországból.

A finn városok sürgős kiürítése azt jelenti, hogy a kormány súlyosnak találja a helyzetet. ERKKO finn külügyminiszter segítséget fog kérni az Egyesült-Államoktól.

Komolynak tartja a finn—szovjet helyzetet az olasz sajtó

Róma. Az olasz sajtó nagy érdeklődéssel kíséri az északeurópai helyzet alakulását. A Messagero stockholmi jelentést közöl, amely szerint Finnország és Szovjetország között az előállott helyzet igen komoly. A stockholmi lapok jelentései szerint a szovjetország követelések túlságosan megszárnak és így azokat nem lehet előgadni. Hangoztatják, hogy ez esetben az egész finn nép teyvert ragad, hogy megvédje függetlenségét. A kormány eme felfogásával az egész ország egyetért. Az álta-

lános mozgósítás még nem történt meg, de minden intézkedést megtettek, hogy a mozgósítás a legnagyobb rendben és ami fő, a legnagyobb gyorsasággal menjen végbe. Az Oroszországgal kapcsolatos határt finn részről már erősen védik. Ennek a határvidéknek a kiürítése körülbelül 120.000 embert érint. A városok és a határvidék kiürítése minden megrázkodtatás nélkül ment végbe.

A finn külügyminiszter csütörtökön délután rádió beszédet intézett az ország lakosságához. Bejelentette, hogy a kormány szé-

lesbörü intézkedéseket léptetett életbe a főváros és több fontos város kiürítése érdekében. Közölte azt is, hogy Helsinkiből majdnem 60.000 ember költözött el már is vidékre. A gépkocsi tulajdonosok százával bocsátották a hatóságok rendelkezéseire kocsijukat. A hatóságok minden rendű és rangú polgárt, a köztisztviselőket kivéve, arra kötelezte, hogy elhagyja a finn fővárost. A közönség nagy tömegekben áll a bankok előtt, amelyek csak korlátozott mértékben teljesítenek kifizetéseket.

A finn hajózási hatóságok utasították a finn hajókat, hogy hagyják el Finnország déli kikötőit és a nyugati kikötőket keressék fel. A külföldi hajóknak a hatóságok ugyan-
ezt ajánlották.

Elrendelték az általános mozgósítást Finnországban?

A Popolo di Roma szerint az egész angol sajtó elismeri, hogy Finnország beletartozik Anglia érdekszférájába és ha Oroszország fegyveres erővel lépne fel Finnországgal szemben, úgy Angliával is szembe találja magát. Az olasz lapok arról értesülnek, hogy Oroszország három kis szigetet kér Finnországtól, amelyeket katonai támaszpontnak használna fel és ennek ellenében a Karélian határmódosítást hajtana végre Finnország javára. Az olasz lapok értesülése szerint Finnországban elrendelték az általános mozgósítást, a nagy városok kiürítése tovább tart és a finn-orosz határt hermetice lezárták. A finn diplomácia — hír szerint — támogatást kért a skandináv-államoktól és a két nyugati nagyhatalomtól Londonban és Párisban attól tartanak, hogy nem tudják hékésen elintézni a vitás kérdést és háborúra kerül a sor. Finnországot az Egyesült-Államoktól is külön erkölcsi támogatást kért.

Svédországba menekül a kiürített finn vidék lakossága

Zürich. A Neue Züricher Zeitung jelentése szerint szerdán reggel Stockholmba érkezett az első svéd hajó a kitelepített finnekkel. Eddig 400 utas, köztük 150 gyermek érkezett Stockholmba. Finnország és Svédország között hajó és repülőgép pótlásokat indítottak a kitelepítettek elszállítására. A finn városok kiürítése tovább folyik.

Az angol—orosz egyezmény jelentősége

London. Az angol—orosz egyezmény kizárólag kereskedelmi jellegű szerződés, minden politikai jelentőség nélkül. Oroszország ugyanis a londoni piacokon szerezte be kaucuk és ón szükségletét. Viszont Anglia nagy mennyiségben kapott a Szovjet területéről épülettűt. Azok a nehézségek, amelyek a háboru elején felmerültek azt eredményezték, hogy bizonyos számú farakományt Oroszországból nem indíthattak utnak. Londoni politikai körökben a szerződésről az a benyomás, hogy olyan józan intézkedésekről van szó, amelyek feljavítják a háboru elején megszokadt összeköttetést. Remélik, hogy rövidesen újabb ügyletek megkötésére kerül a sor a két nagyhatalom között.

Anglia és a vilnai tartomány új helyzete

London. (Rador.) A Times diplomáciai szerkesztője lengyel területeknek Litvániához való csatolásával kapcsolatban azt írja hogy Nagybritánia nem ismerhet el semmiféle olyan területi engedményt, amely a szövetséges Lengyelországot érinti. Eppen ezért Anglia a vilnai tartomány átengedését sem ismeri el és ezt közölte is Litvániával. Mindezek ellenére azonban Vilnának Litvániához való csatolása nem ítéhető el olyan eréllyel, mint Lengyelország felosztása a Szovjet és a német birodalom által. Szovjetország ránkény-

szerítette Litvániára ezt a szerződést és ha Litvánia függetlenségének elvesztésével szemben területi kárpótlást ajánlott, úgy az nem jelentheti Litvánia elítélését.

Október tizenhatodikán vonulnak be a litván csapatok Vlnába

Launas (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint a szovjet-litván egyezmény értelmében Litvánia számos városába orosz helyőrség vonul majd be, hogy az ország biztonsága felett őrködjön. Nem lesznek orosz helyőrségek Kaunasban és az ipari központokban. Amikor a litván kormány bevonul Vlnába, az ottani orosz csapatokat visszarendelik. A litván hadsereg október tizenhatodikán foglalja el Vlnát.

Német hadijelentés

Berlin. A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: Keleten tegnap a volt lengyel területeken csapataink elérték több ponton a Bug folyó vonalát. A nyugati hadszíntéren csekély felderítő tevékenység és tüzérségi harc folyt. Légi harc során Lauzenburgnál egy francia repülőgépet lelőttünk.

Berlini válasz Daladier beszédére

Berlin. Illetékes helyről adott felvilágosítás szerint Daladier beszédében nem mondott pozitívumokat és valószínű, hogy nem is akart ilyeneket mondani. Amennyiben Franciaország egyik fő háborús céljaként garanciát követel Franciaország biztonságáért, akkor Németország részéről két lényegbe vágó megállapítást kell hozzáfűzni Daladier miniszterelnök nyilatkozatához:

1. Franciaországnak nem sikerült az 1914-18-as háborúban sem megteremteni a maga biztonságát, amelyet nem hozott meg sem az Angliával kötött szerződése, sem pedig a genfi rendszer.

2. Eppen Hitler volt az, aki a Saarvidék visszaszátolása után Franciaország biztonságának egyetlen garanciáját megadta.

Ezekből a megállapításokból is látható — mondják német körökben —, hogy nem Németország a hibás, ha a francia miniszterelnök háborús céljaként az ország biztonságának garantálását tűzte ki. Ezt abban a pillanatban megkaphatja, amint elhagyja az angol háborus uszítókat.

Amerika nagykövetének látogatása Molotovnál

Moszkvából jelentik: Jólétesült körökben úgy tudják, hogy Steinhardt, az Egyesült-Államok moszkvai nagykövete csütörtökön délután egyórás megbeszélést folytatott Molotov külügyi népbiztossal. A beszélgetés tartalmáról hír nem szivárgott ki.

Olasz sajtótámadás a szovjet ellen!

Róma. Hitler látogatásával kapcsolatban újból híre jár annak, hogy Göring vezértábornagy rövidesen Rómába érkezik. Azt is tudni vélik, hogy Hitler birodalmi vezér utját készíti elő, aki személyesen akarja megvizsgálni Mussolini miniszterelnökkel a további olasz-német magatartást. Sokan valószínűnek tartják, hogy az esetleges tanácskozás során érinteni fogják a Szovjet szerepét is.

Feltűnést keltett, hogy Balbo tábornagy lapja, a Corriere Padano három cikkében támadta a Szovjetet és többek között a következőket mondta:

— Aki megengedi a kommunizmusnak, hogy elárasssa mások területét, mint azt a spanyol polgárháborúban Franciaország tette, úgy jár, mint a kigyóüvölő, akit a saját kigyója mar meg. Olaszország a maga részéről sohasem árulta el bolsevista-ellenes vértanúit. Az Oroszországgal fennálló korrekt diplomáciai kapcsolatok soha egy pillanatra sem készítették Olaszországot arra, hogy bevonja az antikommintern magasra tartott zászlaját.

Vissza kell térnie Izlandi fogságába a megszökött angol pilótának

Berlin. A Német Távirati Iroda emlékeztet arra az eseményre, amely a múlt hét elején játszódott le, amikor egy angol repülőgép kényszerleszállást végzett Izland szigetén, majd amikor meglátították a gépet, egy ellenőrzetlen pillanatban felemelkedett a repülőgéppel és megszökött a szigetről. Reventlov gróf, Dánia londoni követe említett tiltakozását jelentette be az angol külügyi hivatalban. Az angol kormány most sajnálkozását fejezte ki az esemény miatt és kijelentette, hogy a szóbanforgó repülőgép vezetőjét a géppel együtt visszaküldi Izland szigetére, hogy a háború befejezéséig a pilótát gyűjtőtáborban tartják.

Valami készül az indiai határon!

London. Hore Bellish angol hadügyminiszter az alsóházban bejelentette, hogy Anglia nagyszabású csapatmozdulatokat végez a Közepkeleten és több csapatokat indít utnak erre a területre. Londonban azt hiszik, hogy ez az intézkedés válasz a Kaukázusban folyó szovjet csapatmozdulatokra. Ugyancsak a Kaukázusban folyó orosz csapatmozdulatok következményének tekintik az indiai kormány közléseit felhívó sít, amelyben katonai szolgálataira való jelentősre hívták fel India lakosságát.

Szovjet-oszapatőrítések a Kaukázusban

A Corriere della Sera jelentése szerint szerdán este a moszkvai rádió bejelentette, hogy a Szovjet megerősítette csapatait a Kaukázusban levő török és irán határon.

Uj olasz memorandum érkezik Londonba?

Róma (Rador.) A Reuter-ügynökség úgy tudja, hogy BASTIANINI, Olaszország londoni nagykövete, aki tegnap reggel utazott el új állomáshelyére, memorandumot visz magával, melyben Mussolini leszögezi Olaszország magatartását a békejavaslatokkal és egy nemzetközi konferencia összehívásával szemben.

Amerika és a skandináv-államok hajlandók a békeközvetítésre Finnország és a szovjet között

Newyork (Rador.) A finn-orosz tárgyalásokról beérkezett jelentések pontos átvizsgálása után hivatalos washingtoni körökben hajlandók mutatkoztak arra, hogy az Egyesült-Államok minden befolyását latbavessék a baltitengeri béke fenntartása céljából. Hír szerint Norvégia, Svédország és Dánia hasonló tevékenységre készülnek. A három skandináv állam washingtoni követel kijelentették, hogy eddig még nem kaptak utasítást kormányaiktól. Washingtonban azt hiszik, hogy Finnország a moszkvai tárgyalások során minden lehető engedményt megtesz, de oly messzire nem mehet, mint Észtország, Lettország és Litvánia.

Az új oszt kormány kiáltványa

Tallin. A Reuter jelenti: Az új oszt kormány, amely Uluota professzor elnöke alatt megalakult, kiáltványt tett közzé, amelyben

kifejtette, hogy a kormányzatot szélesebb alapokra kellett fektetni és ezért vált szükségessé a régi kormány lemondása. Az új kormány külügyminisztere Pip, a nemzetközi jog európai hírlí tanára lett, hadügyminiszter Sos tábornok, Tallin eddigi főpolgármestere.

A német-orosz gazdasági együttműködés

Moszkvából jelentik: Csütörtökön délután a moszkvai rádió jelentést továbbított, amely szerint október 10-ikén és 11-ikén a német gazdasági küldöttség folytatta a szovjethatóságokkal tárgyalásait. Az eddigi megbeszélések során kielégítő eredményekre jutottak, Csütörtökön, a szovjet-orosz munkaszüneti napon a német küldöttség a moszkvai mezőgazdasági kiállítását tekintette meg.

CHAMBERLAIN:

„Uj nemzetközi rendszert akarunk teremteni!”

Az angol kormányelnök tetteivel kívánja bizonyítani Németország békevágának őszinteségét

„Tettekre van szükség, nem szavakra!”

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök zsufolt padosrok előtt mondotta el csütörtökön az alsóházban nagy érdeklődéssel várt beszédét. Az angol kormányfő többek között a következőket jelentette ki:

— Emlékeztetek múlt heti ígéretemre, amely szerint hajlandók vagyunk minden esetleges német békeajánlatot a francia kormánnyal és a dominiumok kormányaival együtt bírálást tárgyává tenni. Azóta elhangzott Hitler beszéde és a francia kormánnyal, valamint a dominiumok kormányaival folytatott tanácskozások után a következőkben körvonalazhatom a helyzetet:

— Arra utalok elsősorban, hogy az angol kormány még augusztus végén tárgyalásokat folytatott a német kormánnyal a lengyel kérdésben. A helyzet veszélyes volt, de lehetett volna békés megoldást találni. Annak idején értésére adtuk a német kormánynak, hogy a danzigi kérdés erőszakos megoldása maga után vonja a Lengyelország irányában vállalt angol kötelezettségek teljesítését. Emlékeztetnem kell Rooseveltt, a belga király, a holland királyné, XII. Pius pápa és Mussolini békekísérleteire. Hitlernek azonban eltekelt szándéka volt a Lengyelország elleni háború megindítása.

Kétséggel kell fogadnunk a német kancellárnak azt a kijelentését, hogy Angliával megállapodásra akar jutni.

Ez az óhaj azonban nem volt olyan erős, hogy hátráltassa Hitlert a Lengyelország elleni támadás megindításában. Lengyelország megtámadása és azok a romok, amelyek ennek a támadásnak nyomán keletkeztek, főképpen a háború utolsó idejében, ellentétben állanak azokkal a kötelezett ségekkel, amelyekről Hitler úgy beszél, mintha teljesítette volna őket. Múltán sok német és lengyel életet feláldoztak és Hitler javaslatokat terjesztett elő, úgy hittük, hogy ezek a javaslatok olyan részleteket tartalmaznak, amelyek legakáhb részben jóváteszik mindazt, ami rövid idővel azután történt, hogy a csehszlovák nemzet jogainak kárára sérelmet követtek el.

— Hitler Lengyelországnak azon részével kap

csolatban, amelyet német érdekerületnek tekint, úgy vélekedik, hogy az kizárólag csak Németországot érdekelné és ott a kérdéseket a német érdekeknek megfelelően kell megoldani.

Hitler javaslatának elfogadása eövet jelent a hódítás elismerésével. Anglia ezeket a javaslatokat nem fogadhatja el anélkül, hogy csorbát ne eítene becsületén

és fel ne áldozza azt az elvet, hogy a nemzetek közötti nézeteltéréseket a tárgyalás eszközeivel lehet megoldani, nem pedig erőszakkal.

— Nem kell túlságos jelentőséget tulajdonítani a Hitler-beszéd azon részének, amely Németország szomszédaival foglalkozik. Figyelembe kell venni, hogy ezek a kijelentések akkor hangzottak el, amikor Németország többmillió lengvelt és csehet bekebelezett a birodalomba. Ugyanezt tette egyébként Németország, amikor a bolsevizmus ellen intézett sorozatos támadások után szövetséget kötött a Szovjettel.

Nem bízhatunk tehát ilyen körülmények között a jelenlegi német kormány egyetlen szavában sem. Mi nem akarjuk megtámadni Németországot, azt a helvet, amely a világon megilleti, de oly Németországról beszélünk, amelyet a bizalom és a barátság ilűz a többi nemzetekhez.

Tudjuk, hogy nem lehet orvosolni a bajokat, anélkül, hogy az országok jogos kívánalmainak és szükségleteinek eleget ne tegyünk.

A kellő pillanatban újabb béke rendezési tervet terjesztünk elő.

Mi nem bosszuállásból folytatjuk ezt a háborút, hanem a szabadságot védjük. Nemcsak a kis nemzetek szabadságát, hanem ugyanakkor Anglia, a dominiumok, India, az angol birodalom és Franciaország békés létét. Minden ország ragaszkodik a szabadsághoz. Nem fér kétség ahhoz, hogy

a jelenlegi háborúban úgy a győző, mint a legyőzött számára súlyos veszteségek lesznek.

Ha azonban most meghajlunk, akkor számíztunk minden reményt és veszni hagytuk azo-

kat az értékeket, amelyek minden emberi haladásnak megnyilvánulásai és forrásai voltak.

— Nem akarunk anyagi előnyöket ebből a háborúból. Semmi olyant nem kívánunk, ami a német nép érdekeit sértene. Amiért küzdünk, az több, mint duszta győzelem.

Uj nemzetközi rendszert akarunk teremteni.

amely megszüntesse azt, hogy a háboru az egymást követő nemzedékek visszatérő végzete legyen. Minden nép, a német népet is beleértve, vágyik a békére, amely a nemzetek és az egyének számára a rettegek nélküli életet biztosítsa és lehetővé tegye, hogy energiáikat kultúrájuk fejlődésére, eszményeik megvalósítására fordítsák. Ezt azonban csak igazi és állandó béke biztosíthatja, nem pedig fegyverszünet.

— Örömmel állapítom meg, hogy a francia kormány véleménye teljesen megegyezik a mi véleményünkkel és ebben a kérdésben. „Mi a támadás ellen emeltünk fegyvert — mondotta Daladier miniszterelnök legutóbbi beszédében — és addig nem tesszük le, amíg nem kapjuk meg a biztonság garanciáit.“ A lengyel és az angol kormány azonos nézetet vall. Örömmel ragadom meg az alkalmat egyébként, hogy lengyel vendégünket üdvözöljem.

— Az angol kormány álláspontját a következőkben szögezem le: Hitler mindaddig visszautasította a béketerveket, amíg Lengyelországot le nem igazta. Most pedig olyan békefeltételeket terjesztett elő, amelyek alapján a támadás jóváhagyása képezi. Ezek a feltételek elfogadhatatlanok. Javaslatai különben is homályosak és még csak célzást sem tesznek arra, hogy a német kormányzat jóvá akarja tenni azt, amit Csehország és Lengyelország ellen vétett. Ha azonban Hitler let is ajánlotta volna a jóvátételt, mivel garantálja azt, hogy betartja adott szavát? Tettekre van szükség és nem szavakra, mielőtt az angol nép, valamint a bátor és hősi francia nép beszüntetné a háborút. Addig azonban, amíg ezek a tettek nem következnek be, el vagyunk szánva arra, hogy minden erővel folytassuk a háborút. A bizalmatlanság nyugtalanítja jelenleg a világot, ez áll a lefegyverzés útjában és akadályozza a kereskedelem gyógyulását. A nyugalom, a lefegyverzés és a kereskedelem gyógyulása azonban csak a fent említett előfeltételek teljesítése esetében következhet be. A német kormány teljesítheti ezeket a feltételeket, ha azonban erre nem hallandó, akkor egyelőre az új világrend nem épülhet ki. Németország, vagy határozott tettekkel ad békevágyának kifejezést és kötelezettségeket vállal, hogy ígéreteit teljesíti is; vagy pedig kénytelenek vagyunk folytatni a háborút. A választás Németországon áll!”

A beszéd párisi visszhangja

Párisból jelentik: Chamberlain mai alsóházi beszédét a francia főváros igen nagy izgalommal várta. A lapok a beszéd egyes részeit külön kiadásokban közzélték. Az utolsó külön kiadások már megállapítják, hogy az angol miniszterelnök mai kijelentései teljes mértékben összhangban állnak Daladier beszédében kifejtett francia állásponttal. Francia politikai körökben lehetségesnek tartják,

hogy a német békeoffenzíva az együttes francia és angol határozott ellenzés dacára még nem ért véget, és igen valószínű, hogy Berlin még a következő napokban újabb formák között megismétli és felújítja békekísérleteit

LAPZÁRTA:

Amerikai közbelépés Finnország érdekében a moszkvai kormánynál

Washingtonból jelentik: Illetékes helyről közlik, hogy az Egyesült-Államok lépést tett Moszkvában. Az Egyesült-Államok annak a reményének adott kifejezést, hogy semmi olyan esemény nem következik be, amely káros kihatással lenne a finn-orosz kapcsolatokra. Ez a lépés egyoldalú volt. Az amerikai kormány a különböző európai fővárosokból kapott üzenetek alapján határozta el

magát a közbelépésre. Dánia, Norvégia és Svédország követeli ma nyilatkozatot tettek Moszkvában. Ebben a nyilatkozatban közlik, hogy mindhárom állam figyelemmel kíséri a Szovjet és Finnország között folyó tárgyalásokat és ezeknek az államoknak az a kívánsága, hogy erősítsék meg a finn-szovjet barátságos viszonyt.

„Svédországnak is készen kell lennie...”

Stockholmból jelentik: Skjöld svéd nemzetvédelmi miniszter beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

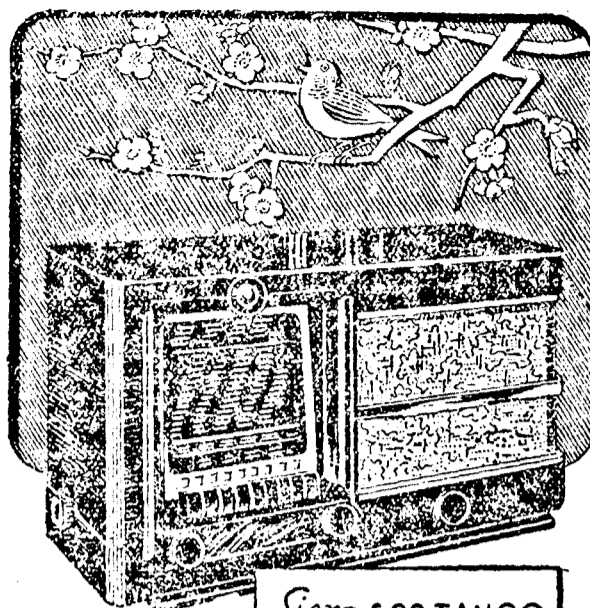
— Svédországnak is készen kell lennie arra,

hogy a békét és a szabadságot megvédelmezze. Megfelelő, könnyen mozgósítható hadsereggel, hajókkal, torpedórombolókkal és tengeralattjárókkal rendelkezünk. Szabadságunkat ezekkel akarjuk megvédeni.

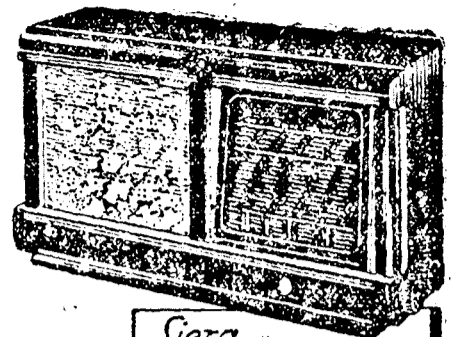
Már egy gyermek sincs Helsinkiben!

Helsinkiben péntekig befejeződnek a kiűrés munkálatok. Ma már Helsinkiben nincs egyetlen gyermek sem. Az iskolák kapuit csüörtökön bezárták, miután a gyermekek bucsuzás előtt elénekelték a finn himnuszot. A lakosság az ország belseje felé igyekszik. Az utak tele vannak gépkocsikkal és szekerekkel. A vonatok annyira fog-

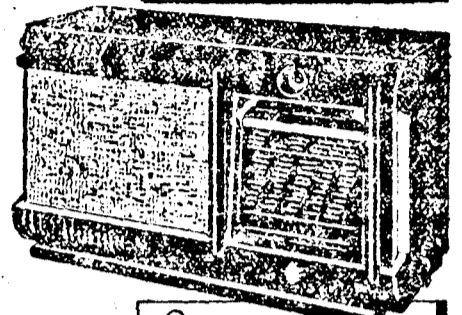
laltak, hogy harminc kilométer megtételére három és fél óra szükséges. A hajók és repülőgépek forgalmát megkettőzték. Helsinkij, Viipuri, Borgo és Kotka kikötőket elzárták a finn hajók elől. Általában azonban bizakodnak abban, hogy a Szovjet nem támaszt majd olyan követeléseket amelyeknek Finnország nem tehet eleget.

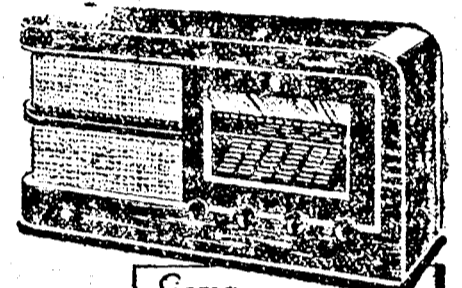
Siera S 99: TANGO

Siera S 93 A și S 93 U: TARANTELA

Siera S 96 A și S 96 U: VALS

Siera S 22 B: BOLERO

**A NAGY TELJESÍTMÉNYŰ
KIVÁLÓ 1940-ES
RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK**

**KAPHATÓK
KIS HAVI
RÉSZLETEK-
BEN**

RADIO

„AZ AETHER ARANYKAPUJA”

Romániai vékerképviselőt

„REGERO” BUCUREȘTI I - Str. Sf. Ii Apostoli 43
TELEFON: 5-05 06

Chamberlain szombaton rádión szol az angol néphez

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök szombaton este rádiósózatot intéz az angol néphez.

Lord Stanhope ma a lordok házában Chamberlain miniszterelnökhöz hasonló nyilatkozatot tett.

Lloyd George volt angol miniszterelnök a titkos tanács ülésén kijelentette, hogy reméli, hogy nem hoznak hirtelen határozatokat és egy ajtót legalább még nyitva hagynak. Beszédében a helyzet komolyságát hangsúlyozta.

A francia államtanács pénteken délelőtt 10 óra-
kor ülést tart.

Duff Cooper Amerikába utazott

Londonból jelentik: Duff Cooper volt angol miniszter ma az Egyesült-Államokba utazott, ahol előadásokat tart.

Göring nem megy Olaszországba

Zürich. (Dunaposta). Svájcban olyan hírek keringtek, hogy Göring vezértábornagy Olaszországba készül. Illetékes német helyről származó kijelentések szerint Göring utjának híre teljességgel alaptalan.

URANIA Sláger premierfilm.

Telefonelövót: 12-32. Ma: 5, 7, 15 és 9.30-kor.

A szerencsétlenüvögi Hugo Bettauer legjobb regénye:

„A bánatos ucca”

A természetes francia film. Eladnak egy szép leányt.

DITA PARLO, Inkisnoff, Albert Prejan.

Magyar kutatók Marco Polo nyomában

Angol tudós regényt ír Körösi Csoma Sándor, a nagy ázsiautató életéről

A legutóbbi időben sorozatosan jelentek meg az angol lapokban cikkek arról, hogy Thomas H. Bradley angol író és Tibet-kutató megírja Körösi Csoma Sándor életrajzát. Hírt adtak az angol lapok annakidején arról is, hogy Bradley utnak indult Tibetbe, járt Kashmirban, Csoma egykori munkálkodásának színhelyén és a buddhista zárdákban, ahol a nagy székely tudós szintén sokat munkálkodott s ahol rengeteg nélkülözés közepette összeállította az első tibeti nyelvtant és szótárt, amelyet később az ázsiai Angol Társaság adott ki.

Az angol Tibet-kutató Háromszékben

Bradley Tibetből Turkesztánba, majd Törökországba utazott, onnan pedig Erdély felé vette útját és Háromszék megyében, majd Nagynyeden kutatót Csoma emlékek után. A szegény székely szülők gyermeke, a nagyenyedi iskola egykori szegény pedellusa foglalkoztatta itt is szüntelen Thomas H. Bradleyt. Több mint egyheti tartózkodása után Bradley Budapesten töltött egy napot s ott a könyvtárakban Duka Tivadar műveit kutatta. Duka Tivadar, mint ismeretes, az a magyar tudós, aki először mélyedt el Körösi Csoma tanulmányozásában. Londonban is megjelent Duka gyűjteményes kiadása és azóta ismerik Duka nevét az angolok, továbbá még onnan is, hogy Stein Aurél tanulmányt írt róla.

Az angolok mindig bámulói voltak a magyar Ázsia-kutatásnak. Bradley továbbutazása előtt ezeket mondta:

— Anglia magáénak vallja Stein Aurélt is, a világhírű felfedező, a londoni Földrajzi Társaság disztigját és Vámbéry Armin, aki elsőnek járta be Teheránt.

Bradley figyelmét Körösi Csoma életéről különösen magára. Valóságos buvára lett a nagy székely tudós, szenvedésekkel teli életének. Bradley régi tudós család leszármazottja, egyik öse az a Bradley James csillagász, aki a XVIII. században a greenwichi csillagvizsgáló-intézet igazgatója lett, miután előzőleg az oxfordi egyetem tanította a csillagászatot.

Thomas H. Bradley elmondotta, hogy diákorában olvasta Stein Aurél Ruins of Desert Cathay című munkáját, amely magyarul "Romvárosok" címmel jelent meg Halász Gyula fordításában. Stein Aurélt Kashmirba érve a régi székely vándor emléke foglalkoztatta.

Stein Aurél — Körösi Csoma nyomában

Kashmiri kedves alpesi tanyámról letekintve másfélszer méterrel lejjebb kanyargó Szind-folyó zöldelő völgyére. Mily gyakran ráterelődnék gondolataim a szegény magyar vándorra, aki 1822-ben... Itt haladt el a Nyugat-Tibet főhelyére, Leh városába vivő útjában!

Stein Aurél egy másik angol nyelvű könyvében azt írja, hogy Körösi Csoma lett volna hivatva arra, hogy száz évvel megelőzze az ő régészeti munkásságát, azonban a múlt század harmincas éveiben az idők még nem értek meg arra, hogy jöjjenek Csoma álmait és így nem tudta felderíteni, ami értéket a Takla-makán és a körülötte elterülő, elhagyott romvárosok rejtegetnek azokból a régmúlt korokból, amelyek tanúi voltak az indószkiták, hunok, heffthaliták, turkok és mongolok egymást követő vándorlásainak Közép-Ázsián keresztül nyugat felé.

Körösi Csoma 1822-ben járt a Szind völgyében. Akkor is éppen háborús állapot uralkodott ezen a vidéken és Csoma csak nehezen jutott át Bokharán át Kabulba. Innen francia tudósok társaságában érkezett Kashmirba, ahol később Stein Aurél felülte kedves alpesi tanyáját — mint ezt Bradley munkájában kellőképpen hangsúlyozza majd.

Bradley készülő munkájának hőse, Csoma Sándor, akárcsak a valóságban, az igénytelenség, a szerénység és tudásszomj megtestesítője lesz. Körösi Csoma életének minden mozzanatában ezekről a nagy emberi tulajdonságokról tett tanúságot. A Nagynyedről és Pestről utána küldött segélyeket messzeföldről visszaküldötte. Az angol folyóiratokban megjelent tudományos cikkeit 25—25 példányban megküldötte a hazai könyvtáraknak.

Bradley megírja, hogy Körösi Csoma a székely és a magyar nép őseit a tibeti papi állam és

Kína határán élő dzsungár népben vélte feltalálni. Dardzsilingben, az angol határvárosban akarta bevárni a dalai láma engedélyét, hogy a dzsungár népet felkereshesse. Az engedély azonban egyre később s a nélkülözésektől megkínzott Csoma a gyilkos maláriaaláz áldozatul esett. Halálát angolok vették körül, akik előtt a nagyenyedi székely ember úgy végrendelkezett, hogy összes munkáit, gyűjteményeit, ritkaságait, ingóságait pártfogójára, az Ázsiai Angol Társaságra és az angol kormányra hagyományozta.

Bradley elmondotta, hogy Körösi Csoma életrajza már 54 évvel ezelőtt megjelent angol nyelven Londonban. Címe ez volt: „Life and works of Alexander Csoma de Körös”. Bradley ennek adatait is felhasználja regényéhez, de Háromszékben és másutt új adatokat is gyűjtött és regényes keretbe ad az arab, perzsa és a szanszkrit nyelven

beszélő székely tudós izgalmas kalandokban gazdag, tanulságos és nemes életének.

Újabb expedíció Marco Polo utvonulán

Bradley regénye bombasikerre számíthat. Bár azóta már Stein Aurél is járt Marco Polo utvonulán, a hős olasz kutató és Körösi Csoma utjai még ma is rendkívül érdeklik az angol közönséget. Legutóbb, mint Bradley megemlíti, filmfelvételek céljából az amerikai Armand Denis és felesége, Leda Roosevelt nagy amerikai támogatással, a legmodernebb eszközökkel felszerelve, automobilon vágtak neki annak az utnak, amelyen Marco Polo egykor gyalogszettel kísérte meg a lehetetlen. Denis vállalkozása nem egészen veszélytelen, mert a távolkeleti háború kitörése óta nem csekély veszedelmeknek vannak kitéve azok a magánszemélyek, akiket erre vet a sorsuk. Igen nagy veszedelmeket rejtenek a hóföregégek is. Emlékeznék arra, hogy Stein Aurél súlyos fagyserüléseket szenvedett az északnyugati fennsíkon, úgyhogy operálni kellett a lábát. Így hát ma is ezer és ezer veszedelem fenyeget Marco Polo és Körösi Csoma Sándor egykori kutatásainak területén és azokon az utakon, ahol valamikor állítólag Nagy Sándor seregei jártak... Anglia Dardzsilingben emléktáblát emelt a tibeti nyelv úttörő buvárijának tiszteletére.

A magyarországi sajtó megnyilatkozásai a Dunamedence békéjéről

Budapestről jelentik: A budapesti „Magyar Hírlap” a román—magyar viszony javulására a következőket közli: Az egész világ sajtója nagy érdeklődéssel és elismeréssel tárgyalja a román és magyar kormány között létrejött megegyezést, amelyet a délkelet-európai és balkáni béke kialakulásával hoz összefüggésbe. Mindenféle hangoztatják, hogy a két szomszédos ország kormányának tevékenysége nagy mértékben hozzájárul Európa ezen részében a nyugalom helyreállításához.

A Pesti Hírlap hangoztatja, hogy a román—magyar megegyezés rendkívül nagy visszhangra talált a nemzetközi életben. A külföldi sajtó kedvező hatásokat vél látni a Románia és Magyarország közötti kapcsolatok kiépítésében. Érdekes, hogy a román—magyar közle-

dést Rómában s Berlinben ugyanolyan kedvvel itélik meg, mint Párisban, Londonban és Moszkvában. Mindenütt élénken kommentálják ezt az eseményt és valamennyi ország a saját érdekeinek szemüvegén keresztül itéli meg a helyzetet.

A Pesti Napló így ír: Ha a dunai államok vezetőinek bölcsessége továbbra is ezen az úton halad — és minden okunk megvan hinni, hogy ez így is lesz — akkor Délkelet-Európa megmenekül a háborútól. A béke ítéletmennyén kívül a szorosan együttműködő államok teljes sulyukkal megoldhatják majd a függőben lévő és érdekeiket közvetlenül érintő kérdéseket. Ez a jövőbeni lehetőség igen nagy jelentőséggel bír a Duna-medencében megkötendő békeegyezmények sorsát illetően. (Rador.)

Visszaállítják az országuti autófuvarozás teljes szabadságát

Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter ismertette a készülő új törvényt

A legfőbb szállítási tanács Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter elnökletével ülést tartott. Az ülésen Ghelmegeanu miniszter részletesen ismertette azt a törvénytervezetet, a mellyel rövidesen nyugvópontra akarja hozni az országutakon való személy- és áruforgalom kérdését. Mint ismeretes, október végén lejárnak az ideiglenesen megkötött koncessziók a CFR és a magánfuvarozók között és ez az átmeneti időszak amióta az új engedélyek érvényben vannak, kimutatta, hogy a vasutnak adott országuti fuvarozási monopólium rendszere nem vált be és most a közlekedésügyi minisztérium vissza akar térni a szállítási szabadsághoz. Ghelmegeanu miniszter közölte többek között a legfőbb szállítási bizottsággal, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az új rendszer alapján összesen 3069 tehergépkocsira kértek fuvarozási engedélyt az egész országban, melyből 448 kocsi mezőgazdasági termékek szállítására, 1419 kocsi iparcikkek szállítására, 338 kocsi kereskedők és a tulajdonosok saját áruinak szállítására és csak 800 kocsi kért engedélyt tulajdonképpen idegen áruk fuvarozására. Tekintettel arra, hogy a tehergépkocsiknak ez a száma nem képezhet veszélyes konkurrenciát a vasutnak, viszont másfelől elengedhetetlenül szükséges az ország gépjármű állományának minél nagyobb mértékű fokozása. Ghelmegeanu miniszter szükségesnek találja a most érvényben lévő átmeneti rendszer megszüntetését. A miniszter által ismertett új autófuvarozási rendszer a teljes szállítási szabadságot állítja vissza úgy a személyszállítás, mint az árufuvarozás terén, a CFR monopóliumának megszüntetésével és minél kevesebb for-

masággal. Ugyanakkor felére szállítja le a közlekedésügyi minisztérium részére most fizetett illetékek összegét. Megmarad a vasutnak is az országutakon való fuvarozási joga, de csak a versenyképesség keretén belül. A gépkocsialomány fokozása érdekében sor kerül rövidesen az autóbehozatali vámok és adók mérséklésére. A tisztességtelen verseny megakadályozására a minisztérium ellenőrizni fogja a fuvarozók által felszámított szállítási díjakat. A legfőbb szállítási tanács legközelebbi ülésén az esetleges ellenvetések és módosítások előterjesztésére kerül sor.

Belföldi egyetemen folytathatják-e tanulmányaikat a külföldön tanult orvosnövendékek?

Nagyszében. A külföldön tanuló orvosnövendékek szülei Nagyszébenben gyűlést tartottak. A szülők arra kérték I. Ilcus tábornok, nemzetvédelmi minisztert, hogy járjon közben a közoktatásügyi minisztériumnál annak érdekében, hogy a külföldön tanuló orvosnövendékek — akik jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek — igazoló irataik alapján beiratkozhatnak a belföldi egyetemekre tanulmányaiknak folytatása illetve befejezése érdekében. A nemzetvédelmi miniszter közbenjárásának eredménye még nem ismeretes.

CORSO 5, 7.15 és 9.15 órákor.

EDDY NELSON

„A hősök dala” Victor Mo. Laglen

D. u. 8-kor olcsó helyárakkal: „Kamellás hülye”, Greta Garbo.

Győződiék meg!

Legalcsóbb férfiuhar, fiuruha, bőrkabát, télikabát különlegességek

MUZSAY JÓZSEF

cégénél Arad,
Merkur-könyv
érvényes.

Menekült-történet

Bucurestiből hazajött utasok beszélnek ezt a történetet, amely lehet, hogy a fantázia szüleménye, lehet, hogy valóság. Elvégre manapság ami legvalószínűbb, az szokott megtörténni a leghamarabb. Ez a történet pedig, amit itt alább megírunk, nem is olyan lehetetlen és annál is inkább el kell hinni, mert egész Bucuresti beszéli a varsói nagykereskedő és a lengyel tiszt dolgát.

Ott, ahol a Bulevardul Elisabeta találkozik a Calea Victorieivel, zajlik le Bucuresti legnagyobb forgalma. Az autók szárai torlódnak itt fel sokszor, amikor a rendőr villanylámpája tilost mutat.

A héten egy ilyen alkalomkor, amikor a piros szemafor utját állta a gépkocsinak és szabad tereget engedett a gyalogos járókelőknek, feltűnt egy izgatóttan hadonászó igen jól öltözött tekintélyes külsejű férfi, aki az egyik lengyel rendszámú autó elébe szaladt és karját lengetve, magyarázott valamit lengyel nyelven a volánnál ülő soffirozó uriembernek. A pattogó lengyel vita — bár nem értették — felkeltette az ucca érdeklődését. Csakhamar kis csoport kerekedett az autó körül, amely egyre nőtt és elzárta a forgalmat. Az autóban ülő férfi dühösen kapcsolt, mebugatta a motort és indulni akart. Ekkor a jól öltözött idegen, aki az autó elébe állott, szó nélkül lefeküdt a gépkocsi elé.

Ebben a pillanatban feltűnt egy szolgálato rendőr és magyarázatot kért, hogy mi történik itt. Sem az autós, sem a másik nem beszéltek románul és így franciául igyekeztek megmagyarázni, mi történt. A francia szót csaknem mindenki érti Bucurestiben, így tehát a rendőr számára bőven akadt tolmács, amikor elővette blokknoteszét és beírta a következőket:

Efraim G., varsói nagykereskedőnek mondja magát, a Calea Victoriei és a Bulevardul Elisabeta sarkán elébe fekküdt a Varsó 14686-os számú autónak, amelyet Zdenko W. civilbe öltözött lengyel katonatiszt vezetett. A varsói kereskedő azt állítja, hogy a gépkocsi az övé és tőle az az ur, aki az autóban ül, meneküléskor vette el. Miután igazságot tenni nem tudtam, mindkettőjüket, a gépkocsival együtt előállítottam a komiszariátusra.

A bucurestii rendőrségen a nacionálé felvétele után így folytatódta az események: Efraim G., varsói kereskedő előadta, hogyan menekült a német és orosz csapatok elől és már nem messze járt a román határtól, amikor gépkocsiját egy lovas-tiszt állította meg és őt leszállásra kényszerítette. Kénytelen volt az erőszaknak engedelmesskedni és zeg-zugos utakon vergődött el a határig, amíg sikerült Romániába jutnia.

A rendőrtiszt felszólította a két lengyelt, hogy mutassák fel igazolványaikat és azok között mutatassanak olyan természetű bizonyítékot, amelyből kiderül, az automobil tulajdonjoga. Mindkét előállított kijelentette, hogy ilyen írásbeli bizonyíték nincs birtokában.

A varsói nagykereskedő azonban még a következő kijelentést tette:

— Kérem, sziveskedjenek kiküldeni a tiszt urat és olyan vallomást fogok tenni, amelyből kétségtelenül kiderül a tulajdonjog kérdése.

Miután a lengyel tiszt eltávozott a szobából, Efraim G. panaszos előadta a következőket:

— A Mercedes-kocsi hátsó ülése alatt, ott, ahol a szerzők egy részét szokták tartani, egy kis széf van beépítve. Ebben a széfben e pillanatban is tizezer dollárnak, kétezer fontnak és még több apróbb címletű idegen valutának kell lennie. Egy százdollárosra fel van írva a nevem.

E vallomás után beszéltették Zdenko W. kocsivezetőt és feltejték hozzá a kérdést, van-e valami olyan tárgy az autón, érték vagy készpénz, mely tulajdonát képezi?

— Nincs semmi — felelte amaz — csupán a puszta autóval haladtam át a határon.

A lengyel tiszt különben elismerte, hogy a gépkocsihoz rekvirálás után jutott, amelyet hadijog biztosított számára.

A rendőrség emberei ezek után, a két tulajdonos előtt felbonították az autó hátsó ülését és megtalálták hiány nélkül a varsói nagykereskedő jelentékeny készpénz vagyonát.

Az autót és a pénzt persze visszaadták azonnal a varsói kereskedőnek.

Eddig szól a történet, amelyről most egész Bucuresti beszél.

Az aradi légvédelmi előadások sorrendje

október második felében

Aradon október 14-ével kezdődik meg a Central-moziban tartandó légvédelmi előadások második sorozata. Az előadások időrendi táblázata a következő:

Október 14-én: délelőtt 10—11-ig a törvényszék, az ügyvédkamara, a kereskedelmi kamara, a mezőgazdasági és munkakamara, 11—12-ig a pénzügyigazgatóság, a munkásbiztosító-intézet és a többi állami intézmények tisztviselői részére rendeznek előadást

Október 15-én: 10—12-ig a magánintézmények tisztviselői kötelesek a légvédelmi előadásra megjelenni.

Október 16-án: I. kerület 8—8.50 az R—U betűig, 9—9.50 az M—P betűig, 10—10.50 I—L betűig, 16—16.50 A—D betűig, 17—17.50 E—H betűig.

Október 17-én: I. kerület 8—8.50 V—Y betűig, II. kerület 9—9.50 R—U betűig, 10—10.50 I—L betűig, 16—16.50 A—D betűig, 17—17.50 E—H betűig.

Október 18-án: II. kerület 8—8.50 V—Y betűig, 9—9.50 M—P betűig, III. kerület 10—10.50 V—Y betűig, 16—16.50 A—E betűig, 17—17.50 F—J betűig.

Október 19-én: III. kerület 8—8.50 K—O betűig, 9—9.50 P—U betűig, IV. kerület 10—10.50

V—Y betűig, 16—16.50 A—E betűig, 17—17.50 F—J betűig.

Október 20-án: IV. kerület 8—8.50 K—O betűig, 9—9.50 P—U betűig, V. kerület 10—10.50 V—Y betűig, 16—16.50 A—E betűig, 17—17.50 F—J betűig.

Október 21-én: V. kerület 9—9.50 K—O betűig, 10—10.50 P—U betűig.

Október 22-én: délelőtt 10—11 óráig a város és megye, 11—12-ig pedig a rendőrség és a kataszteri hivatal, valamint a folyammérnökség tisztviselői és alkalmazottai számára rendeznek előadást.

Október 23-án: VI. kerület 8—8.50 V—Y betűig, 9—9.50 A—E betűig, 10—10.50 F—J betűig, 16—16.50 K—O betűig, 17—17.50 P—U betűig.

Október 24-én: VII. kerület 8—8.50 V—Y betűig, 9—9.50 A—E betűig, 10—10.50 F—J betűig, 16—16.50 K—O betűig, 17—17.50 P—U betűig.

Október 26-án: délelőtt 10—11 a törvényszék, az ügyvédkamara, a kereskedelmi, mezőgazdasági, munkakamara és a IX. iparügyi hivatal tisztviselői, 11—12-ig pedig a pénzügyigazgatóság, a munkásbiztosító-pénztár és a többi állami intézmények tisztviselői jelennek meg a légvédelmi előadásra.

Október 29-én: délelőtt 10—12-ig a magánintézmények tisztviselői hallgatják végig a légvédelmi előadást.

Megkezdődött Aradhegyalján a szüret

A termésnek a sok esőzés ártott — Ispravnic Sever dr. szenátor nyilatkozata

Az Aradi Közlöny annak idején már jelentette, hogy Aradhegyalján a kisbirtokosok számára a szüret kezdetét október 5-ére, a nagybirtokosok számára pedig október 9-ére tűzték ki. A szüret Aradhegyalja egész területén megkezdődött és annak kijátásaival kapcsolatban beszélgettünk Ispravnic Sever dr. szenátorral, az aradmegyei szőlészeti szindikátus elnökével. Ispravnic Sever dr. munkatársunknak a következőket mondta:

— A szüreti munkálatokat nagy mértékben hátráltatja a napok óta tartó esőzés, amely természetesen kihatással van a szőlő minőségére is. Ahban az esetben, ha ezek az esők néhány héttel ezelőtt jöttek volna, a nedvesség felszikkadt volna és így ma lényegesen kedvezőbb termés kilátásokról beszélhetnénk. A nagybirtokosok hétfőn

kezdhették meg a szüretet az esőzés következtében. Az eső kedden is tartott, így hogy a szüret kezdetére csak szerdán kerülhetett a sor. A munkálatokat nagymértékben hátráltatja az a körülmény, hogy a felázott utak rosszak. Csütörtökön a szőlőkben a munka az eső következtében csak szőrványosan folyt.

— Mint említettem, az eső káros hatással van a termés minőségére. A szemek megrepednek és a szőlő egy része rothadásnak indul. Mennyiségileg az idej termés kevesebb a tavalyinál, ami a minőséget illeti, a legutóbbi napokig azt reméltük, hogy ebből a szempontból jobb lesz a termésünk, mint a tavalyi volt, ezek a remények azonban az esőzések következtében már csak kis mértékben jogosultak.

Klug Teréziának köteles illetőségi bizonyítványt adni Aradvárosa

A volt köztisztviselők hozzátartozóinak joguk van az illetőségi bizonyítványra

Temesvár. Az utólagos állampolgársági beírásokkal kapcsolatosan igen sok esetben tagadták meg volt köztisztviselők hozzátartozói től az illetőségi bizonyítvány kiállítását, azzal az indokolással, hogy nem fizettek községi adót. Erre vonatkozólag a különböző bíróságok részéről számos, egymással ellentétes döntés hangzott már el. Eppen ezért elvi jelentőséggel bír a temesvári közigazgatási tábla döntése, amelyet a napokban hozott egy állampolgársági ügyből kifolyólag.

Klug Terézia aradi magánzó az állampolgársági névsorba való utólagos beírása érdekében Arad városához fordult illetőségének elismertetése céljából. A város a kérelmet elutasította azzal az indokolással, hogy Klug Terézia apja állami fegyverkovács volt és mint

köztisztviselő, nem fizetett községi adót. Az asszony ekkor dr. Plank Pál ügyvéd útján pert indított a temesvári közigazgatási táblánál aradi illetőségének elismertetéséért. A tárgyaláson az ügyvéd rámutatott arra, hogy Klug Terézia aradi születésű, apja állandóan ott tartózkodott és az a körülmény, hogy mint köztisztviselő, nem fizetett községi adót, nem jogsíthatja fel a várost arra, hogy az illetőségi igazolvány kiadását megtagadja. A közigazgatási tábla elfogadta az érvelést és kimondotta, hogy volt köztisztviselő hozzátartozójának joga van illetőségi igazolványra, tekintet nélkül arra, hogy fizetett-e községi illetéket vagy sem és egyben utasította Arad várost, hogy Klug Terézia részére az illetőségi bizonyítványt adja ki.

FORUM filmszínház.

Tel.: 20-10.

Ma a szezon legnagyobb filmje!

India titokzatos csodás világa elevenedik meg a nézők előtt a gyarmati angol hadsereg és a titokzatos hindu örök harcaival a

„GUNGA-DIN“ című óriásfilmben

Cary Grant, Douglas Fairbanks jr., Victor Mc. Laglen és Joan Fontaine-val a főszerepben.

Román hirdó: Armand Calinescu miniszterelnök temetésével.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15. 3-kor matiné ócsó bevarakkal.

Kedvezményes jegyet nem érvényesek.

Gáz- és szilánkbiztos óvóhely (adapos!) nyíláselzáró vasajtók, ablakok készíteset, a Serv. M. O. N. T. előírásai szerint azonnali szállításra vállalja: M. GARTNER si FIUL, ARAD, Str. Baritiu No. 4. Telefon: 1617.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó Bucurestiben

Temesvárról jelentik: MANOLESCU Ion tábornok, az országőrség és a szociális szolgálat országos helyettes főparancsnoka az elmúlt nap folyamán Temesvárra érkezett és felkereste Alexandru MARTA dr. királyi helytartót. A temesi királyi helytartó egyébként az esti órákban Bucurestibe utazott, hogy személynél vegyen részt OTESCU belügyminiszternek a királyi helytartók számára tartott előadásán. A királyi helytartók értekezletét újabb országos prefektusi konferencia fogja követni.

— **Előadás Aradon I. Carol királyról.** A Bucurestii szabadegetem részéről október 22-én I. Carol királyról tart előadást Aradon G. Costandache Gr. előadó.

— **Meghalt Mary angol anyakirályné magántitkára.** Londonból jelentik: Sir Gerard Ichester, Mary angol anyakirályné magántitkára, 53 éves korában meghalt.

— **FELFÜGGESZTIK A „TÁRSADALMI SZOLGÁLAT” TÖRVÉNYEINEK VÉGREHAJTÁSÁT.** Bucurestiből jelentik a hivatalos rádiószolgálat: Ma királyi dekretum jelent meg, amelynek értelmében a „Társadalmi Szolgálat”-ról szóló törvény végrehajtását egyelőre felfüggesztették. A „Társadalmi Szolgálat” szervezetére szánt alapokat a hadfelszerelési miniszteriumhoz utalják át.

— **MINISZTERTANACSTOT TARTOTT A MAGYAR KORMÁNY.** Budapestről jelentik: A magyar kormány szerdán éjjel után 2 óráig minisztertanácsot tartott, amelyen időszerű kormányzati kérdések szerepeltek.

— **Megállapították a devizatözsde szokványait.** Legutóbb közzétették, hogy a devizatözsde első napján nem voltak még üzletkötések, mivel az érdekeltek sem a tözsdei üzletek feltételeit, sem pedig a szokványokat még nem állapították meg. Az ezekre irányuló tárgyalások hétfőn, kedden, sőt szerdán is folytak és így az első komolyabb üzletkötések csak a hét végén várhatók. A tárgyalások folyamán a bucurestii tözsdei alkuszok közös pénztár felállítását tervezték az alkuszdiák elosztására. Ezt a bankok kartellszerű megállapodásnak tekintik és ellenzik. A kérdésben folytak a tárgyalások. Elhatározták, hogy a tözsden kötött ügyletek alkuszdiája egy ezrelék lesz, míg ama devizauzletek, amelyek a bankok helyiségeiben kötnék meg és a tözsden csak bejegyeztetik, az alkuszdiát fél ezrelék lesz. Ezt követően folytatták a tárgyalásokat a szabadforgalmi devizauzletek mikénti likvidálására és az új rendszerbe történő beillesztéséről illetően. A bucurestii bankok által eddig előkészített és a tözsden bejegyzésre váró devizauzletekben az árfolyamok tartottan alakultak.

— **Kénsavat ivott és meghalt egy két éves gyermek.** Craiovából jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt Curia községben. Virgil Toma két éves kisfiú szülei elmentek hazulról és az asztalon hagyták egy kénsavat tartalmazó üveget. A gyermek ivott belőle és borzalmas kínok között meghalt.

— **Megölt a must-gáz egy asszonyt.** A csntári csendőrség jelent a nagyváradi ügyészségnek: Paluska Sándorné, sz. Faragó Etelka szőlőbirtokos 10-én este lement a borpincébe. Miután szokatlanul hosszú ideig tartózkodott lent, hozzátartozói utána mentek. A pinceajtóból szölgöngyözték, de válasz nem érkezett. Erős szellőztetés után néhányan lementek a pincébe, ahol az egyik hordó mellett, holtn feküdt a szerencsétlen asszony. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen asszonyt a forrásban levő mustból keletkező gáz ölte meg. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **HALÁLESETEK ARADMEGYÉBEN.** Az aradi ügyészséghez jelentés érkezett Nagylakról, amely beszámol arról, hogy Bencsik János nevé 38 éves oltani illetőségű lakos egy hid építésén dolgozott, mikor egy gerenda zuhant fejére. A súlyos fahasab beszakította a szerencsétlen ember koponyáját, aki belehalt sérülésébe. — Ugyancsak az aradi ügyészséghez érkezett másik jelentés szerint Bregenski Mátyás nevé Ság községbeli lakost tegnap reggel lakásában felkasznya találták. Tetének oka ismeretlen. Mindkét ügyben megindult a vizsgálat.

— **A rendőrség katonai ügyosztálya felszólította az alábbi kontingensekhez tartozó katonaköteleseket, hogy irataik átvétele végett jelenjenek meg a rendőrség katonai ügyosztályán:** Uilakj Ferenc 1917. Precup Filip 1922. Volngan Serafin 1924. Nagy Imre 1932. Gorun Nicolae 1927. Lesnic Filip 1937. Holcica Carol 1937. Gaspar Andrei 1933. Zamfir Stefan 1936. Arsenov Dimitrie 1923. Dragota Ioan 1933. Pantos Alexandru 1936. Seran Florea 1932. Ciocan Teodor 1932. Santa Iosif 1933. Aslau Petru 1936. Janai J. Jula 1931. Parajdi Mózes 1925. Cristea Gheorghe 1937. Ciocan Ion 1932. Keresztési György 1933. Moldvai József 1929.

— **Mühlhaus Gáspár halála.** Az aradi színháznak egy régi, érdemes tagja költözött el az élők sorából. Mühlhaus Gáspár, aki évtizedeken át volt az aradi színházi zenekar tagja, életének 74-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Mühlhaus Gáspár hezedütnélkülséggel is foglalkozott és a zenekedvelő aradi családok körében közszereletnek örvendett. Az elhunytat özvegye és egy leánya, Nádas Anna gyászolja, aki Magyarországon hirlapíró.

— **Kasszafurókat loptak Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A rendőrség tíz tagból álló kasszafurótársaságot tartóztatott le. A kasszafurók az utóbbi hónapokban a fővárosban és különböző vidéki helységeiben számos betörést és kasszafurást hajtottak végre.

— **RENDŐRSÉGI HIREK.** Kösner Mária, Bratianu-ucca 17. szám alatti aradi lakos feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik egy héttel ezelőtt egy 2000 lei értékű gumicsövet loptak el tőle. A rendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot. — Bonca Gheorghene Horatiu-ucca 32. szám alatti lakásában szintén betörők jártak, akik álkulcs segítségével behatoltak a lakásba és onnan 3000 lei értékű különböző ruhásműt vittek el. A rendőrségen megindították a tettesek kézrekerítésére a nyomozást. — Az aradi rendőrség továbbra is fogva tartja Balázs Annát, aki a temesvári Bardosi Dimitrie ezredesétől egy 3000 lei értékű aranyláncot lopott el.

Az aradi lengyel menekültek halála

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában riportot közzétünk arról a tíz lengyel menekültől, akik ideiglenes jelleggel az aradi Horváth-szállóházban nyertek elhelyezést. Cikkünkben a menekülteknek azt a kérését tolmácsoljuk, hogy a jóindulatu emberek juttassanak el hozzájuk néhány fahémműdarabot, mert egyesek közülük hat hete nem voltak abban a helyzetben, hogy inget váltssanak.

A lengyel menekültek most Kolozsvárra utaztak és elutazásuk előtt köszönő levelet intéztek az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez kérésük tolmácsolásáért. Egyben köszönetet mondanak a lengyel menekültek lovag Zelensky Róbertnek és nejének, valamint mindazoknak, akik őket segítségben részesítették.

— **Sikerült táncvizsga Borosjenőn.** Jólsikerült, táncvizsgával egybekötött szüreti bálát rendeztek Borosjenőn szombat este az Iparos Kör tánctermeiben. A megjelentek közül az alábbi hölgyeknek — asszonyoknak és leányoknak — sikerült feljegyezni a neveit: Almási Jánosné, Szanda Istvánné, Bacsi Ilzsefné, Schrenck Károlyné, Mátyási Istvánné, Almási Mihályné, Ferenczi Károlyné, öz. Rader Kálmánné, Laczkó Józsefné, Gyánti Józsefné, Pász Károlyné, Szanda-nővérek, Vojtek Annuska, Bacsi Ilzsefné, Schrenck Magdus, Mátyási Rózsika, Horváth Illi, Ferenczi Juci, Almási Ilonka, Vagyon Mariska, Lupoi Marioara, Almási Ilonka, Pász Mancsi, Gyánti Juci, Limbeck Mancsi, Grill Dóri és Sábau Voina. A megjelentek a kora reggeli órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

Temesvár városa az állampolgársági jelentkezés határidejének meghosszabbítását kérte

Temesvárról jelentik: Az állampolgársági jegyzékbe való utólagos felvétel iránti kérvények végső benyújtásának határidejét a kormány, — mint ismeretes — október 27-én állapította meg. Temesvár polgármesteri hivatala a közigazgatási ügyosztály javaslatára ebben az ügyben felterjesztést intézett a temesi királyi helytartósághoz, amelyet arra kér, hogy a belügyminiszteriumban a határidő meghosszabbítása érdekében közbenjárjon. A felterjesztés utal arra, hogy az állampolgársági jegyzékből kimaradtak között sokan vannak, akik a szükséges iratokat még nem tudták beszerezni, noha az állampolgárságra való joguk nem lehet vitás. Igen sokan vannak az érdekeltek között olyanok is, akik jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek, itthon maradt családtagjaik pedig járatlanok az iratok beszerzése körül és nincsen is arra pénzük.

A királyi helytartóság méltányolta a felterjesztésben előadott okokat és a város kérelmét pártolólággal terjesztette a belügyminiszterium elé.

Aradi színészek és színésznők

„maradandó” sikerei Keleten

Néhány évvel ezelőtt vállalkozószellemű aradi fiatalember indult el ifju feleségével a Kelet felé, hogy szerencsét próbáljon messze idegenben. A fiatalember Bihari Zoltán volt, aki már addig is kisebb színpadokon sikerrel szerepelt, felesége pedig Karsay Böske tehetséges fiatal szubrett. Keleten sok sikert aráltak, jelentős összeget kerestek és Zsigmondháza házat is vásároltak maguknak, mert amikor már nagyon vágytak haza, akkor mindig hazasiettek. Itthon a család várja a fiatalokat, akik azután színes történeteket meséltek a csodaszép Kelet látványairól.

Két évvel ezelőtt Bihari Zoltán és Karsay Böske az aradi színházhoz szerződtek és nagyon szép sikerrel szerepeltek. Az aradi közönség tulajdonképpen csak akkor ismerte meg őket. Az aradi bizonytalan színiidény, azonban a dolgozni akaró és főként komoly pénzkereső embereket nem elégtette ki, egy kartársnőjükkel a nagyváradi Borsy Manyi táncnővel, aki szintén tagja volt az aradi színháznak megalakították a „Trio Drops” nevű kis táncos együttest és ismét megindultak Afrika felé. Előbb végigjárták Törökországot, Görögországot, majd Egyiptomba kerültek. Itt találkoztak Gábor Marával, Urmossy Magdával, a „Thalia” volt primadonnájával, Agoston Babával az aradi színház volt primadonnájával, a budapesti Vaaly Ilonával. Kairóban a magyar klub vendégei voltak és szerződésük minden városban a legelső lokálba szült. Először mulatóiban is szerepeltek és legnagyobb élményük az volt, amikor Faruk király hugának esküvőjén szerepeltek.

Bihari Zoltán és felesége, valamint Borsy Manyi most visszaérkeztek kitűnően sikerült utjáról. A közel két év alatt takarékosan éltek, úgy hogy itthon néhány gondtalan hónapot tölthetnek ismét. Az aradi művészek elmondják, hogy mennyire másképpen kezelik Keleten a művészeket, mint Európában. A legjobb társaságokba jártak és különleges megtisztelésekben voltak részesül, komolyan értékelték művészi teljesítményüket.

Utlevéllátározási kényszer a román—olasz utasforgalomban

Ismeretes, hogy ezideig a román—olasz utasforgalmi viszonylatban a két ország polgárai látározásmentességet élveztek. Ez a rendszer most megszünt és mindazok, akik román utlevéllel kívánják Olaszországba utazni, előzőleg kérvényt kell benyújtani az olasz követséghez, vagy konzulátushoz, a látározás elnyerése végett. A kérvényhez születési bizonyítvány mellékelendő.

Uj igazolványt kapnak az aradi gépkocsi-vezetők

Az aradi rendőrkvesztura felhívja a gépkocsi-vezetői igazolvánnyal (sofför karnet) rendelkező egyéneket, akik régi igazolványaikat kicserélés céljából letétbe helyezték, hogy 5 napon belül jelentkezzenek az új igazolvány átvételére, ellenkező esetben igazolványaik érvényüket veszítik.

Hasonlóképpen felhívják a gépkocsi- és kerékpártulajdonosokat, hogy szerezenek be 5 napon belül egy fekete vászonzól készült fedőt, amelyen egy kék celluloid-szemet alkalmaznak. Ez a kék celluloid-szem az autóknál és kocsiknál 5 cm. átmérőjű, a kerékpároknál pedig 3 cm. átmérőjű és ezeket légvédelmi gyakorlatok esetén azonnal fel kell szerelni a járműre. A rendelkezés ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

— **A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjvesztélete (Strada Mocioni No. 12.) szombaton, f. hó 14-én délután 4 órakor választmányi ülést tart, amelyre annak rendes- és póttagjai ezennel meghívja.** Mindazon tagok, akik az 1940 évre érvényes szabadjegyeket még nem kérelmezték, legkésőbb kedd délután, f. hó 17-én jelenjenek meg az egyesület helyiségében, magukkal hozván a nyugdíjkönyvet és a vasúti könyvecskéket. Az elnökség.

— **INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:** — VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazul BERNÁTH gyógyszer-tár, állomással szemben, BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

264 millió dollár értékű arany vándorolt Amerikába a háboru első három hetében

A zürichi valutapiac háborus érdekességei

A háboru, amelynek hatása a legérzékenyebben reagál a nemzetközi tőzsdére, a valutapiacra és az értéktőzsdére, érdekes eltolódásokat mutat a világ aranykészletének mérlegében is. Az Egyesült-Államokban most jelent meg az első kimutatás arról, hogy a szeptember elején kitört háboru az aranymozgalomban miféle változást idézett elő. Ebből a kimutatásból kitetszik, hogy a háboru első hetében nagy részt Angliából 264 millió dollár értékű arany érkezett az Egyesült-Államokba, melynek készlete ezzel elérte a 16,9 milliárd dollárt. A múlt év végén 14,5, 1937. végén 12,7, 1936. végén pedig 11,2 milliárd dollár arany volt az Egyesült-Államokban. Megemlíkeznek ebből az alkalomból arról is, hogy a világháboru négy éve alatt mindössze 2 milliárd dollár értékű arany vándorolt át Európából Amerikába, ami a mostani paritás figyelembevételével 3,4 milliárd dollárnak felel meg. Hogyha az újabb háboru útjára a mostani háboru folyamán állandósul-

na, úgy az Egyesült-Államok aranyvétele már az első háborus évben elérné az 5 milliárd dollárt. Ezek szerint nem is volna nehéz kiszámítani, hogy ha ez így tart, hányadik évben merülne ki Európa aranykészlete.

Ami a zürichi tőzsdét illeti, az egyedüli, ahol a különböző államok bankjegyeiben még mindig bizonyos forgalmat bonvolítanak le erről tájékoztató árfolyamokat is kibocsátanak. Ezek alapján megállapítható, hogy a német márka bankjegy, amelynek jegyzése a háboru kitörésekor 40 svájci frankon állott, 56-ra szökkent fel, míg az ezüst márka 50-ről 60-ra javult. Javult a dinár, ugyiszintén a pezetita értékelése is, mégpedig 6,75-ről 8,60-ra, illetőleg 17-ről 21-re. Zlotybankjegyben az utóbbi hetekben már a zürichi tőzsdén sem köftek üzletet, névleges jegyzés 12 és 20 svájci frank között váltakozik. A pengőbankjegy Zürichben is megszilárdult.

SPORT KOZLONY

A Titanus-Crisana mérkőzés a kerületi bajnokság vasárnapi főeseménye

Öt mérkőzés a vasárnapi fordulón

Az alkerületi elsőosztályú bajnokság vasárnapi fordulóján öt bajnoki mérkőzés szerepel, amelynek műsorát már pár nappal ezelőtt ismertettük. Öt mérkőzés, mindmennyi kemény küzdelem várható a bajnoki pontokért.

A forduló legérdekesebb mérkőzésének kétségkívül a Titanus-Crisana-meccs ígérkezik, amelyen a honi pálya előnyét élvező Titanus csapat össze a bajnokságra törő Crisanával. A Crisana Barbu II. edző vezetése mellett egyik legkomolyabb jelöltje az elsőosztályú bajnokságnak és vasárnap még az eddiginél is erősebb csapattal áll ki, amelyben Sabau kapus, Barbu II., Berar stb. is helyet kapnak.

Az Olimpia a Tricolor csapatát látja vendégül és az idén az eddiginél jóval gyengébben szereplő

Tricolor aligha nehezíti majd meg az Olimpia munkáját.

Az Egyetértés-pályán az AAC vendégszerepel és ez a mérkőzés is érdekesnek, változatosnak ígérkezik. Az esélyesebb csapat az atlétáké, de az Egyetértést a hazai pálya támogatja és így bármelyik fél megnyerheti a mérkőzést.

A Transilvania és az Astra mérkőzésén a gyári csapat az esélyes, miután a Transilvaniát hihetetlen balszerencse kíséri az egész őszi idény folyamán. Mindenesetre erős küzdelem várható a bajnoki pontokért.

A Gloria-pályán — a Gloria-Sparta mérkőzés előtt — kerül lebonyolításra az ATE-Banaul meccs, amelyen a tornászok győzelme alig lehet kétséges. A Banaul megnehezíti, de megakadályozni nem tudja.

Pénteken este utazik az AMIE Bucurestibe

Az aradi munkáscsapat — mint ismeretes — vasárnap Bucurestiben mérkőzik az Unirea Tricolor ellen és a piros-feketék pénteken este utaznak el a mérkőzés színhelyére. Az AMIE összeállítása még nem bizonyos, valószínű azonban, hogy a vasárnapi csapaton kevés változás lesz. Az együttes előreláthatólag a következő keretből kerül majd ki: Gerold, Slivat, Lucian, Szurgyi, Szabó, Fried, Pațaki, Léb, Szaniszló, Reinhardt, Batrin, Pintér, Török. Az expedíciót Stoffa edző és Gudbrot sportigazgató vezetik.

Kitűnő „anyag” jelentkezett a labdarugószövetség edzőiskolájába

București. A labdarugószövetség edzőiskolájába, mint ismeretes, minden A)- és B)-ligás egyesület köteles egy-egy növendéket küldeni. Eddig 34 egyesület tett eleget ennek a kötelezettségnek és minden bizonnyal a többiek is elküldik jelöltjeiket annál is inkább, mert Gabriel Marinescu tábornok 40 vidéki jelölt részére díjtalan szállást biztosított. Meg kell állapítani azt, hogy az eddig jelentkezett „anyag” igen jó. A 34 jelölt közül hétnek főiskolai vagy egyenrangú iskolai képzettsége van, 19 érettségizett és csak 8 van közöttük olyan, aki a középiskolák IV-VIII. osztályai között szilárdította félbe tanulmányait. — A jövő edzői tehát iskolázott, komoly értékeket fognak jelenteni.

O KÉT MASODOSZTÁLYU BAJNOKI MÉRKŐZÉS kerül lejátszásra vasárnap Aradon és pedig az AAC-pályán délelőtt a Hakoah és a Vulturul játszanak, az Unirea-pályán pedig délután a Fortuna és az AMRA mérkőznek meg a bajnoki pontokért.

O KOHUT A KISPESTBEN. Kohut Vilmos, a sokszoros magyar válogatott csatár, aki évekig Franciaországban szerepelt, leszerződött a Kispest csapatához, amely hatalmasan megerősödött Kohuttal. A Kispest csatársora így fest az Újpest elleni mérkőzésen: Kincses, Nemes, Olajkár II., Déri, Kohut.

O HÁROM UJ OLASZ REKORDOT állítottak fel Olaszország ifjúsági atlétikai bajnokságain, melyeket Milánóban rendeztek meg. Az új rekordok a következők: Kalapácsvetés: Celoria 47,18 méter. Magasugrás: Compagner 188 cm. Hármásugrás: Pellarini 14,18 m.

TEKESPORT

A tekekörzet értekezlete, mint értesülünk, közbejött akadályok miatt pénteken este 8 órakor lesz az AAC-pályán megtartva. A fontos tárgy megbeszélése kívánatosá teszi, hogy az egyesületek vezetői teljes számban és pontosan jelenjenek meg.

Az AAC-Infrățirea szövetségi díj mérkőzést pénteken este 8.30 órakor játsszák le az AAC versenypályán.

AAC-Fortuna és AAC-Infrățirea barátságos tréningmérkőzések kerülnek lebonyolításra pénteken este 9.30, illetve 10.30 órai kezdettel az AAC versenypályán.

Szezonzáró társasvacsora keretében ünnepli meg a körzet, a sikerekben gazdag nyári propaganda-bajnokság befejezését és ugyanakkor osztják ki a díjakat is. A szezonzáró társasvacsora szombaton este 9 órakor lesz az AAC-pályán és a tekekörzet vezetősége kéri az egyesületeket minél nagyobb számú részvételre. Előjegyzések ma, péntek este esz-közölhetők Macian Nicolae ügyv. alelnöknél, az AAC-pályán.

Kötelező a polgári légvédelem

Részleteket megtudhat a
**Kötelező Polgári Légvédelem
magyar nyelvű kézikönyvből**

Kapható minden újságárusnál
és dohánytőzsdében.

Ára 3 lei

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, OKTÓBER 13.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Costica Tandin zenekara.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Costica Tandin zenekara folytatja műsorát. 13.35: Kubai és argentin zene lemezek. 14: Hírek. 14.20: Havaj zene lemezek. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.11: Tudományos krónika. 19.16: Régi zene lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Radu Vulpe előadása az Odobrudzsában élő keresztényekről. 20.15: Constantin Silvestri Brahms-műveket zongorázik. 20.45: Hírek, sportközlemények. 21: A rádiózenekar esti hangversenve. 22.10 Eugen Popescu énekel. 22.30: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 22.50: Keringők operákból és operettekben lemezek. 23.10: Hírek külföldről franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Ilnczky László szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Országos Postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákiféltára. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Ruzinnvelvü előadás. 18.40: Sportközlemények. 18.55: Bura Sándor cigányzenekara. 19.45: Juhász Gyula anthologia. 20.15: Hírek. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.30: Lévai-est. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Külföldi tánclemez. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. Cselénvi József énekel.

Budapest II. 20.30: Gyorsirótanfolyam. 21: Hírek. 21.20: Fertőző betegségek az ételmezékben. Irta Rauss Károly dr. Felolvasás. 21.50: Katonazenekar. 23: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, OKTÓBER 14.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Nicolae Cires zenekara. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 18: A nemzetőrség órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Mihail Sadoveanu előadása Radasenii-ről. 19.15: Román zene lemezek. 19.45: Modern francia zene lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 20.20: Ion Savin tanár előadása a modern misztikumokról. 20.35: Közvetítés az Operából. Fantomkeringő. 21.30: Rádióposta. 22.40: Hírek, sportközlemények. 23.35: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Dulien Klára kezdül, zongorán kíséri Dankó Aladár. 13.40: Hírek. 14: Hanglemezek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés, vizállásjelentés. 15.30: Hírek. 17.15: Harsányi Gizi meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Munkásdalárda. 18.45: A rádió postája. 19.15: Magyar tánclemez. 20.15: Hírek. 20.25: Furka Gizella zongorázik. 21: Daloszenés utazás a Tiszán. Kilián Zoltán hangképsora. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Budapesti Hangverseny Zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel.

Budapest II. 20.30: Mezőgazdasági féltára. 21: Hírek. 21.20: Beethoven: Esz-dúr vonósnégyes hanglemezről. 22: A szicíliai jégbarlang. Kerekes József dr. előadása. 22.30: Időjárásjelentés.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Lényegesen leszállították az örökösödési adót

A költségvetés kedvező végrehajtása adott módot a pénzügyminiszternek az adóleszállításra

Az uralkodó *Mitita Constantinescu* pénzügyminiszter előterjesztésére rendelkezést írt alá, amelynek értelmében leszállítják az örökösödési illetéket. Az *Argus* című lap legutóbbi számában megállapítja, hogy erre az illetékcsoökkentésre a költségvetés kedvező módon történő végrehajtása nyújtott lehetőséget.

A rendelet többek között a következőkről intézkedik: Főképpen a közeli rokonok esetében csökkentette az örökösödési illetéket és változásokat hajtott végre az illetékek progresszivitásán is, amely túl kihangsúlyozott volt. Az eddigi rendszer szerint például egy közvetlen örökösre (gyermekre) hagyott 1 millió leies vagyon után az örökösödési illeték 45 ezer lei volt, míg az új táblázat szerint 33 ezer lei. Egy testvérnek a gyermekére hagyott 1 milliós vagyon után eddig az illeték 121 ezer lei volt, míg most 65 ezer lei.

A család szervezetének és a család összetartásának megerősítése érdekében a másodfokú közvetlen leszármazottak második osztályát egyesítették a férj, valamint az elsőfokú leszármazottak első osztályával. Ugyancsak egyesítették a testvérek gyermekeiről intézkedő ötödik osztályt a testvérekről intézkedő negyedik osztállyal. Így tehát a másodfokú leszármazottak ugyanazokat az illetékeket fizetik, mint az elsőfokú leszármazottak, a testvérek gyermekei pedig ugyanazokat az illetékeket, mint a testvérek. Abban az esetben, ha egy testvér gyermekére 1 millió leies vagyont hagytak, ez a régi rendszer szerint 121 ezer, az új rendszer szerint azonban csak 65 ezer lei illeték fizetésére köteles. A mérséklés tehát közel 46 százalék.

A közvetlen örökösödések esetében az első 100 ezer leies tételt teljesen mentesítették az örökösödési illeték alól. Így tehát egy netto 100 ezer leies vagyon — közvetlen örökösödés esetén — nem esik örökösödési illeték alá.

Lényeges kedvezmény az is, hogy abban az esetben, ha egy közvetlen leszármazott kis-korú örökösödési része az 500 ezer leit nem haladja meg, az örökösödési adót 10 százalékkal leszállítják.

Abban az esetben, ha egy családi örökséget képező vagyon két év leforgása alatt kétszer esett örökösödési illeték alá, a második örökösödési adót 25 százalékkal leszállítják, míg ha a második örökösödés öt éven belül történik, az adót 20 százalékkal szállítják le.

Segítségére akarnak lenni azon örökösöknek, akik családi terhekkel küzdenek és ezért úgy intéztek, hogy abban az esetben, ha az örökösnek négy vagy több gyermeke van, az örökösödési illeték a negyedik gyermektől kezdve minden gyerek után 10 százalékkal csökken, anélkül azonban, hogy ez a csökkenés gverekenként a 10 ezer leit meghaladja, vagy pedig az összcsökkentés az eredeti adó felénél több legyen.

Könnyítéseket eszközöltek a paraszt-örökségek esetében is. Az eddigi rendszer értelmében az ilyen örökség — ha nem haladta meg a megművelhető föld a földreform alkalmával adott földtípus nagyságát, valamint az ehhez tartozó házat és mezőgazdasági felszerelést — csak abban az esetben mentesült az illeték alól, ha azt a feleségre vagy gyermekekre hagyták. Az új rendszer értelmében ezek az örökségek mentesek az illeték alól akkor is, ha azokat a szülők, testvérek, valamint unokákra hagyják.

A mezőgazdasági befektetések elősegítése érdekében úgy döntöttek, hogy a holt mezőgazdasági felszerelés értékét az örökösödési adó megállapítása alkalmával 75, míg az eleven mezőgazdasági felszerelés értékét 25 százalékkal csökkentett alapon számítják. Elő akarják segíteni a kihasználatlan földek felhasználását és ezért ugyancsak 75 százalékkal alacsonyabb értéket számítanak az örökösödési illeték megállapításánál olyan esetekben,

amikor erdősítést, öntözést végeznek vagy halastavakat rendeznek be.

A jövőben a temetési költségeken kívül beszámítható törvényes igazolás esetében legfeljebb ötvenezer leies összegig az orvosi kezelés költségei is.

Amak érdekében, hogy az örökös ne kény szerüljön az örökös vagyon esetleg károsodásáról történő felszámolására, engedélyezték, hogy a jövőben az örökösödési illetéket 12 félévi részletben fizessék ki. Olyan esetekben, amikor a vagyon ugyancsak nehezen számolható fel és évi hozama nem több öt százaléknál, az is engedélyezhető, hogy az illetéket tizenhat félévi részletben fizessék ki.

Október 16-ra elhalasztották az új külföldi forgalmi intézkedések alkalmazásának időpontját

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium október 16-ára halasztotta az új külföldi forgalmi intézkedések alkalmazásának időpontját. A vámhivatalok intézkedést kaptak ebben az értelemben.

— Harminc vagon szilvaiz megy Németországba. Arad megyéből legutóbb nagyobbarányu szilvaiz-kivitel indult meg Németország felé. Annak ellenére, hogy a szeszmonopol megkezdte úgy Arad-, mint Hunyadmegyében a cukor felvásárlását, Arad megye egyes községeiben a szilvaiztermés egy részét lekvárfőzésre használták fel és az érdekeltek arra törekedtek, hogy a szilvaizt minél előnyösebb feltételek mellett értékecskésítsék. A közelmúltban értesítés érkezett arra vonatkozóan, hogy Németország részéről komoly érdeklődés nyilvánul meg a szilvaiz iránt, majd pedig azt is közölték, hogy az exportot a bucaresti-i szövetkezeti központ bonyolította le. Rövidesen megindultak a termelőkkel a tárgyalások, amelyek eredményre is vezettek. Az első szállítmány a napokban indult el az arad megyei Nagyhalmagy községből Németországba. Ebből a községből harminc vagon szilvaiz kerül kivitelre. A bucaresti-i szövetkezeti központ a szilvaiz kilogrammjáért 13 leit fizet a termelőknek. Ez az ár megfelelő és erre való tekintettel további exportra van kilátás.

— IMPORTENGEDÉLY NÉLKÜL IS KIADJÁK A VÁMHIVATALOK A NYERSANYAGOKAT. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közli velünk: Hivatalosan megállapították, hogy a vámhivataloknál igen nagy mennyiségű áru fekszik kiváratlanul, mivel az importőrök nem tudták a szükséges behozatali engedélyt megszerezni. Mint hogy az ország felfokozott igényei azt követelik, hogy az általános szükségleti árukat minél előbb igénybe vegyék, a nemzetgazdasági minisztérium a kormány gazdasági tanácsának határozata alapján megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a vámhivatalok kiadják a nyersanyagokat és a nemzetvédelmi célokra szükséges árukat, tekintet nélkül az áru származási helyére.

A lengyel fakivitel helyét részben

a román fa foglalja el a világpiacon

Kolozsvár. A háború kitörése óta teljesen megváltozott a nemzetközi fa piac helyzete is. Annak ellenére, hogy a fapari termékek áraiban jelentékeny drágulás állott be, a termelők érthető okokból tartózkodó magatartást tanúsítanak.

Az idei évben, augusztus utolsó napjáig Románia fakivitele erőteljesen fellendült, szeptemberben azonban a háború miatt visszaesett. Ezért aztán az elmúlt hó folyamán a galati kikötőn keresztül mindössze kétezer vagon fa került kivitelre.

Nagy érdeklődést tanúsít a román fakivitel iránt Anglia is. Minthogy Lengyelország a fa-exportból teljesen kiesett, Anglia előreláthatólag fokozni fogja romániai vásárlásait és így — amennyiben a külföldi szállítási viszonyok megjavulnak — Romániának igen kedvező kilátásai lesznek a nemzetközi, elsősorban pedig az angol piacon. Az elmúlt évben Anglia 124 ezer standard fűrészelt árut importált Lengyelországból, ugyanakkor azonban Romániából csak 6 és fél ezer standardot.

A bejegyzett céggel rendelkező ügynök esetében a biztosítási társaság nem kell, hogy levonja a jutalék utáni adót

Adóügyi kérdésben az elmúlt napokban érdekes döntés hangzott el. Egy aradi ügynök, aki bejegyzett céggel rendelkezik, alkalmilag üzletszerzőként működött az egyik aradi biztosítótársaságnál és az általa megkötött biztosítások után természetesen jutalékot kapott.

A pénzügyigazgatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kifizetett jutalék után a biztosítótársaságnak az adót az egyébként külön bejegyzett céggel működő ügynök esetében is le kellett volna vonnia és befizetnie közvetlenül a pénzügyigazgatósághoz. Mivel ezt a társaság nem tette meg, a pénzügyigazgatóság az említett jutalékok után esedékes adó megfizetésére a biztosító vállalatot kötelezte. A fenti határozat ellen a biztosítótársaság az adó fellebbezési bizottsághoz fordult, amely a fellebbezést elutasította.

A vállalat jogi képviselője, Rácz Sándor dr. ekkor felfolyamodást jelentett be a törvényszékhez, amely helyt adott a felfolyamodásnak és a kivetést megsemmisítette azon az alapon, hogy miután az ügynöknek bejegyzett ügynöki irodája van és ezért cége alapján, mint ügynököt, kereskedelmi adóval megadóztatják, nincs helye annak, hogy a biztosítótársaság ebben az esetben levonja és befizesse a jutalék utáni adót a pénzügyigazgatósághoz, hanem elegendő ha a kifizetett jutalékokat a biztosítótársaság a pénzügyi hatóságnak bejelenti, hogy a bejelentéseket majd figyelembe vegyék a bejegyzett céggel rendelkező ügynök kereskedelmi adójának megállapításánál.

— AZ ARADI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA FELHÍVÁSA AZ ÖSSZES NAGYKERESKEDŐK-HÖZ. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja az összes aradi és arad megyei nagykereskedőket, kik valamely közszükségleti cikk nagyban eladásával foglalkoznak, hogy ezt a körülményt okvetlenül jelentsék be legkésőbb e hó 14-ike, szombat délután 11 óráig írásban a kamaránál, hogy a kamara összeállíthassa a nagykereskedők tevéységét, melyet a minisztérium sürgősen bekért. A bejelentésben megjelölendő az is, hogy milyen közszükségleti cikkek nagyban eladásával foglalkoznak az illető kereskedő. Az árdragítási törvény rendelkezése értelmében a közszükségleti cikkek nagyban kereskedelmével csak azok a cégek foglalkozhatnak, melyek a nemzetgazdasági minisztériumtól külön engedélyt kaptak erre a célra. Azok a nagykereskedők, akik a törvény életbeléptetésekor már működtek, megerősítést kaptak a minisztériumtól, mely szerint joguk van az engedély elnyeréséhez. Az engedélyt a minisztériumhoz címzett (Ministerul Economiei Nationale, Serviciul speculei licite) bélyeges kérvény alapján állítják ki, melyhez csatolni kell a kamara bizonyítványát.

— A kicsinybani kereskedelem nehézségei a nyersanyag- és árubeszerzésnél. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felkéri az összes kicsinybani kereskedőket és kisiparosokat, akik számára a nagykereskedők, importőrök, vagy gyárosok megnehezítették megrendeléseik lebonyolítási feltételeit, hozzájuk ezt a körülményt írásban a Kamara tudomására és jelöljék meg azokat a nehézségeket, amelyek az árubeszerzés terén az európai háború kitörése óta előfordultak. A jelentésben terjeszkedjenek ki az árucikkek árváltozásaira, a megváltozott hitelfeltételekre és általában azokra a beszerzési és eladási körülményekre, amelyek a mai megváltozott légkörben észlelhetők.

— Nagymennyiségű magyar búzát vásárolt Svájc és Görögország. Bucuresti. A „Curentul” című lap jelentése szerint Görögország ötvenezer tonna magyar búzát kötött le. A búzát uszályhajok a Dunán a galati kikötőbe szállítják, ahonnan tengeren szállítják Görögországba. Itt említjük meg, hogy Svájc is nagymennyiségű magyar búzát vásárolt. A Svájc részére lekötött búzát ugyancsak a Dunán szállítják el Magyarországból és jobbadán tengeri úton jut el Svájcig.

— MEGDÖLT A NEMZETKÖZI CUKOR-EGYEZMÉNY. A háború következtében felbomlott a nemzetközi cukoregyezmény is, amely a kivitel kontingensre állt. A nemzetközi megállapítás szerint a régi Csehszlovákiának 250 ezer tonna, Németországnak 120 ezer tonna, Lengyelországnak ugyancsak 120 ezer tonna, Magyarországának 40 ezer tonna, a Szovjetuniónak pedig 250 ezer tonna cukorkivitel kontingense volt. A mai viszonyok mellett természetesen mindezek az egyezmények tarthatatlannak válnak. Valószínű, hogy erre a sorsra jut sok más egyéb nemzetközi gazdasági egyezmény és kartell is.

Legújabb jelentéseink:

Megkezdődött a szovjet csapatok bevonulása Esztországba

Véget ért az első finn-orosz megbeszélés Moszkvában — 17 és fél tonna aranyat vásárolt Németország a szovjettől

Tallinból jelentik: A szovjet orosz csapatok Baltiskül, Hiioma, és Saaremaa városokba megkezdték bevonulásukat. Az orosz csapatok részben vasuton, részben gyalog érkeztek Esztországba. Leindornueel észt vezérkarj főnök lemondása küszöbön áll.

Hány németet telepítenek vissza?

Rigából jelentik: A német birodalmi kormány képviselője ma megérkezett Rigába, hogy ott a németek visszatelepítéséről tárgyaljon.

Lettorszában 62 ezer, Esztországban 14 ezer, Litvániában pedig 15 ezer német nemzetiségű lakos él. A német alattvalók száma Lettorszában 3 és félezzer, Esztországban pedig 1 ezer.

Az első finn-szovjet megbeszélés

Moszkvából jelentik: A finn küldöttség első moszkvai megbeszélései egy óra hosszat tartottak.

A megbeszéléseken orosz részről Sztalin, Molotov, Potemkin, valamint a finnországi orosz nagykövet jelennek meg.

Németország óriási értékű aranyvétele a Szovjettől

Londonból jelentik: A Daily Mail közgazdasági szerkesztője feltűnésteltető cikkben számol be arról, hogy Oroszország 4 millió 800 ezer font értékben 17 és fél tonna aranyat adott el Németországnak.

Létrejött a szovjet-török egyezmény

Törökország csakis a fekete-tengeri hatalmak hajóit engedi át háboru esetén a Dardanellákon

Berlin. A Berliner Börsenzeitung Kopenhágán át és Istambullból kapott jelentése szerint SARACOGLU török külügyminiszter hozzájárult ama szovjet követeléshez, hogy a Dardanellákat elzárja háboru esetén minden állam hadihajói előtt, kivéve a Fekete-tengeri hatalmakat.

Az olasz lapok istambull jelentése szerint a török kormánykörökben úgy értesültek, hogy létrejött a meg egyezés Moszkvában Törökország és Szovjetország között és most már csak az aláírás van hátra. E körök értesülése szerint a Szovjet hozzájárult, hogy a Dardanellákat valamennyi hatalom előtt elzárják háboru esetén.

Elutazott Bastianini Londonba az olasz kormány legújabb béketervével

Rómából jelentik: Bastianini volt külügyi államtitkár, Olaszország új londoni nagykövete ma délelőtt fél tíz órakor a terminij pályaudvarról elutazott állomáshelyére. Bucsuztatására megjelentek Grandi igazságügyminiszter, volt londoni olasz nagykö-

vet, az olasz külügyminiszterium és más miniszteriumok magasrangú képviselői, Sir Percy római angol nagykövet, Villányi Frigyes báró quirináli magyar követ, valamint a spanyol és görög követek.

Minisztertanácsi napló a kiviteli engedélyek új rendszerű kibocsajtásáról

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial csü az élőállatokra, második szakasza a gabonafüvetekre, harmadik szakasza a vetőmagokra, negyedik szakasza a fa és faiparra, ötödik szakasza az ásványi eredetű fűtőanyagokra vonatkozik. Az

engedélyeket a nemzetgazdasági minisztériumban működő hivatal (Oficiul de schimb) hocsátja ki.

A helyi bizottságok által kihocsátítható kiviteli engedélyekre vonatkozó rendelkezés első szakasza az állati eredetű élelmicikkekre, második szakasza a szőrmékre, harmadik szakasza a bőr és bőrárúkra, negyedik szakasza a gyapjura, ötödik szakasza a műselvemre, hatodik szakasza a különböző állati anyagokra és termékekre, hetedik szakasza az olajneműekre és növényi zsíradékokra nézve tartalmaz intézkedést. A további szakaszokban a főzelékneműek, gyümölcsök és gyarmatárúk, italok, cukor és cukorkák, textilárúk, papír, kaucsuk, celuloid, ásványvizek és ásványok, üvegtermékek, vas és vasárúk különböző gépek és motorok, járművek, fémek játékszerek, hangszerek, kémiai és orvosi anyagok, illatszerek, festékek szerepelnek.

A japán kormány belső konfliktusa

Tokióból jelentik: A külügyminisztérium hivatalnok-karának együttes lemondása megbénította a külügyminiszter munkáját. Abe tábornok, miniszterelnök a lemondások nagyrészt visszautasította és csak azokét fogadta el, akik a mozgalom élén állottak. Valószínűnek tartják, hogy a külügyminisztériumban történetek miatt Nomura külügyminiszter kénytelen lesz lemondani. A tömeg-lemondás annak a következménye volt, hogy a tisztviselők elégedetlenek voltak azzal a rendelettel, amellyel a külkereskedelmet intéző minisztériumot állították fel és amely által a külügyminisztérium hatásköre nagy mértékben lecsökkent.

Újabb jelentés szerint Tanni, a külügyminiszter helyettese szintén benyújtotta lemondását. Viszont Nomurának a miniszterelnökkel és a kormány tagjaival folytatott megbeszélése után elhatározták, hogy újabb egyeztető tárgyalásokat kezdenek a külügyminisztérium tisztviselőkarával.

Tokióban úgy tudják, hogy Siratori római japán nagykövet is lemond.

Kormányakció a bevonultak hozzátartozóinak tartományi segélyezésére

Bucurestiből jelentik: Otescu belügyminiszter közölte a tartományi kormányzókkal azokat az utasításokat, amelyek a segélyreszoruló bevonultak családjával való elbánásra vonatkoznak. Minden egyes tartomány köteles költségvetésébe másfél-millió lejt felvenni erre a célra. Ha ez az összeg nem volna elegendő egy a költségvetést módosítani kell. A szegénysorsu bevonultak családtagjai számára a megyei prefekturák egyelőre husz kilogramm buza- és negyven kilogramm kukoricalisztet kötelesek kiosztani. A hadsereg számára szükséges meleg harisnyát és ujjasokat háziipari iskolákban fogják elkészíteni, amelyek között gyapjufonalat osztanak ki. Felhívást intéznek a jótékony egyesületekhez is, hogy vállaljanak részt a nemes munkából. Minden ehhez hasonló kezdeményezést háival fogadnak.

Őszi ruhákat, kabátokat, HOSZPODÁR Str. Eminescu 3. Arad Str. Stroescu 13.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt anyának, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu**. Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu**. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Jólfizű, középkorú mindenes állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 4649

ALKALMAZÁST NYER

Ügyvédjelöltet, jó gépirót, november elsejei belépésre vidékre keresek. Ajánlat, illetve jelentkezés: Dr. Fuchs Albert, Arad, Bul. Carol 37.

Mindenes szobalány felvétetik, Str. Horia No. 11., emelet. 4652

Lapkihordó (férfi) kerékpárral, azonnalra felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

LAKÁS

Törvényszéki villasoron négyszobás, modern, összkomfortos lakás nov. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 4655

Kétszobás, fürdőszobás, garconlakás kiadó. Str. Iosif Vulcan 4a. 4651

Kétszobás, fürdőszobás, udvari lakás kiadó. Str. Seminarului 1. 4650

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával, P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

Egyszobás, modern, uccai lakás nov. 1-re kiadó. Str. Mátásari No. 34. tisztviselőtelep. 4626

VÉTEL-ELADÁS

Rézüst, keményfa-káposztáshordó (nagy), összecsuksútható vaság, szelvény-alváz és egy kétszárnyas dupla ablak, komplett, tokkal együtt, valamint különböző apróságok eladók. Str. Cuza Vodă 20.

Megvételre keresek 50 literes használt demijonokat, Steru Géza, Str. Grigore Alexandrescu 20. 4654

Eladó egy jókarban levő Puch gyártmányu kerékpár. 4282

Eladó egy fekete dog. fiatal, Str. Tepeș Vodă 18. a Felsőtemetővel szemben. 4613

Régi olajfestményeket, rézkarcokat vásárolok, Singer Nándor könyvkereskedés, Satu-Mare, Str. Lucaciu 8. Telefon. 113 és 114. 4623

BOROSHORDOKAT

8-10 hektósokat használt, de jó állapotban keresek kölcsön, esetleg megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

KÜLÖNFELEK

Orvosok kinnlevőségét vállalná inkasszalás végett garanciaképes fiatalember Cim a kiadóban 4646

Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 4636